

MINDRE MEDDELELSER

Storkjove (*Stercorarius skua* (Brünn.)) i Sydjylland.

Den 30. december 1955 modtog jeg en Storkjove (*Stercorarius skua*) til udstopning. Af afsenderen fik jeg oplyst, at fuglen var truffet i sygelig og forkommen tilstand ved Kongeåen, nær Skodborghus, pr. Vejen, hvor den blev aflivet. Fuglens sygelige tilstand skyldes sikkert for en stor del, at dens underside, ben og fødder var stærkt indsmurte i spildeolie og bugfjerene helt sammenklistrede; på vinger og ryg fandtes ingen olie, og fuglen har formentlig været i stand til at flyve. Den var ret afmagret og vejede 990 g. Eksemplaret var en ♂ juv.; dens maveindhold bestod blot af et par større gråhvide fjer. Det må formodes, at det er de ret hårde vestenstorme sidst i december måned, der har tvunget den ret sjældne gæst herind over landet.

SIG. SCHIØTZ-PEDERSEN

Stor Tornskade (*Lanius excubitor* (L.)) iagttaget ved Holstebro.

Da undertegnede den 23. juni 1956 ad hovedvej 16 kørte mod Holstebro, iagttoges 3,8 km vest herfor en Stor Tornskade (*Lanius excubitor*) på en telegraftråd. Fuglen blev iagttaget på ca. 4 meters afstand i 5 minutter, hvorefter den fløj bort til en nærliggende granplantage.

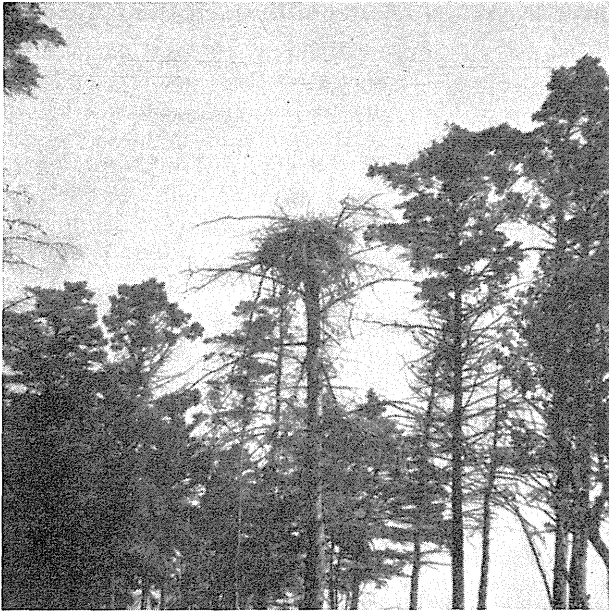
OLE LARSEN, EYVIND HOGSTAD

Rede af Stork (*Ciconia ciconia* (L.)) i vestjysk plantage.

Under en 6-dages ekskursion, jeg foretog sammen med stud. mag. E. TORP PEDERSEN i juni 1948, besøgte vi bl. a. Thesbjerggård plantage nordøst for Vester Stadil fjord den 29. juni. Plantagen, der var på ca. $\frac{1}{2}$ tønde land, bestod af en meget åben bevoksning af hvidgran. Den husede nogle få par Krager (*Corvus cornix*) samt et par Tårnfalke (*Falco tinnunculus*), der i en gammel kragerede havde 3 næsten flyvefærdige unger. Disse blev forøvrigt ringmærkede og en af dem blev samme efterår skudt i Holland (if. D.O.F.T. 48, 1954, p. 178).

Desuden fandt vi en meget stor rede bygget i toppen af en knækket gran (se fig.). Vor første og eneste antagelse var, at det drejede sig om en rede af Fiskehejre (*Ardea c. cinerea*), der netop i disse år begyndte at anlægge kolonier i forskellige vestjyske plantager. Da jeg i 1951 begyndte at arbejde med hejrens udbredelse i Danmark, sendte jeg en forespørgsel til jagtkonsulent GADE, Søndervig, der svarede, at der i 1946-48 yngede enkelte par i den pågældende plantage (se D.O.F.T. 48, 1954, p. 193).

I et brev af 27. april 1955 gør overjæger J. BJERG-THOMSEN, Kalø, mig imidlertid opmærksom på, at det hele må bero på en misforståelse. BJERG-THOMSEN besøgte plantagen 2 gange i maj 1947, og der var da 2 beboede kragereder + 1, der var beboet af Tårnfalk. Endvidere en beboet rede af Stork (*Ciconia ciconia*). Denne var der også i 1946, men da kun beboet af en enlig Stork. Desværre yngede parret ikke

Rede af Stork i Thesbjerggård plantage, maj 1947.

i 1947 og har heller ikke gjort det senere. Hr. BJERG-THOMSEN medsendte nærværende fotografi, hvorpå vi let kunne genkende den rede, som vi i 1948 havde antaget for en hejrede. Den formodede lille hejrekoloni i Thesbjerggård plantage har således aldrig eksisteret, men det faktum, at vi her har haft anlagt en storkerede i en lille gran i en forblæst, vestjysk plantage, synes jeg berettiger forholdet til at blive draget frem.

LEIF LYNEBORG JENSEN

Et par iagttagelser fra Hirsholmen.

Under en botanisk ekskursion fra det marinbiologiske kursus i Frederikshavn til Hirsholmene den 1. juli 1955 blev der på østsiden af selve Hirsholm, omtrent ud for stien fra fyret, set 2 Rovtønder (*Hydroprogne tschegrava*) flyvende tæt langs kysten i sydlig retning. Deres størrelse, flugt og stemme gjorde dem let kendelige. Iagttagelsen kunne tyde på, at Rovtønderen har ynglet eller forsøgt at yngle på Hirsholmene eller et andet sted i det nordlige Kattegat i 1955.

Desuden blev nord for Hirsholm havn set et par Stenvændere (*Arenaria i. interpres*). De fløj tæt omkring iagttagerne, ivrigt skældende ud, så der kan ikke være tvivl om, at parret yngede det pågældende sted. Ifølge litteraturen har Stenvænderen ikke tidligere ynglet på selve Hirsholmen. Ovenstående iagttagelser blev foruden af undertegnede gjort af stud. mag.erne JØRGEN LÜTZEN og E. TORP PEDERSEN.

LEIF LYNEBORG JENSEN

Sortstrubet bynkefugl (*Saxicola torquata*) ved Henne Strand.

Fra sidst i juni til omkring 1. august 1955 sås daglig et par Sortstrubede Bynkefugle (*Saxicola torquata*) lige øst for Pension Klitgården ved Henne Strand, nordvest for Varde. Medens de almindelige Bynkefugle havde flyvefærdige unger først i juli, var de to Sortstrubede Bynkefugle stationære lige til slutningen af juli og opførte sig hele tiden, som om de havde rede. De sås med føde i næbbet, men reden fandtes ikke, og fuglene forsvandt uden at være set med unger.

POUL HOLM JOENSEN

Et besøg ved Neusiedlersee i Østrig sommeren 1955.

Der rejser hvert år så mange danskere til Østrig, at det formodentlig kan have en vis interesse i videre kredse at få en oversigt over, hvad man for tiden kan få at se ved Neusiedlersee, som har været kendt som et rent eldorado for ornitologer. Desværre synes søens rige fugleliv nu at være truet. Det meldes fra Østrig, at nogle af de rigeste fugleområder i nærheden af byen Rust skal laves om til badestrand. Jeg havde i sommeren 1955 lejlighed til i en halv snes dage at færdes ved søen, først i selskab med den ivrige ornitolog, rektor, dr. AMÜLLER i Rust og siden sammen med lokalkendte ornitologer, som arbejdede sammen med ingeniør BAUER på den biologiske station ved Neusiedel. Takket være de stedkendte ornitologer fik jeg lejlighed til at se mange interessante og for en dansker nye fugle.

Neusiedlersee ligger i det østlige Østrig, ca. 70 km fra Wien. Der er gode bus- og togforbindelser til alle større byer ved søen. Fra Wien tager turen kun en times tid. Søen er ca. 36 km lang og 5-7 km bred. Den største del af den ligger på østrigsk område, en mindre, sydlig del ligger i Ungarn. Neusiedlersee er Europas største steppesø med en overflade på ca. 350 km². En meget stor del af søen er bevokset med tagrør. Dybden er gennemsnitlig lidt over 1 meter. Vest og nord for søen er terrainet bakket. Her ligger Leithagebirge, som skiller Burgenland fra Niederösterreich. Mod øst er landskabet ganske flad steppe med en del større og mindre saltsøer. Størstedelen af landet omkring Neusiedlersee er opdyrket, men der findes også vest for søen en del skov, bl. a. den kendte Easterhazy Tiergarten, som mest er løvskov med store lysninger.

Neusiedlersee har været kendt som hejrerens sø. Der fandtes i 1955 ca. to hundrede par Purpurhejrer (*Ardea purpurea*), et lignende antal Fiskehejrer (*Ardea cinerea*) og desuden skal der være henimod halvandet hundrede par Sølvhejrer (*Egretta alba*) og lidt over hundrede par Skestørke (*Platalea leucorodia*). De holder især til i de store rørskove i den nordvestlige del af søen. Dværghejren (*Ixobrychus minutus*) høres meget almindeligt, men sås ikke så tit. Rørdrummen (*Botaurus stellaris*) er almindelig ynglefugl, opgives det. Af de fire førstnævnte arter holder der om sommeren flere hundrede ungfugle til ved søen. Rust ved vestsiden er storkenes by; der yngler 23 par.

Storken (*Ciconia ciconia*) er tiltaget i antal her i Østrig. Der er nu 200 par mod 100 for hundrede år siden. Ved søens sydlige ende, i Ungarn, skal der yngle Traner (*Grus grus*), og det må noteres, at man af og til i de senere år igen har set Ibis (*Plegadis falcinellus*), som indtil 1920 ynglede i stort tal ved søen, men derefter forsvandt.

Knaranden (*Anas strepera*) er almindelig, Hvidøjet And (*Aythya nyroca*) er nogle år talrig, andre år meget fåtallig. Den Lille Rørvagtel (*Porzana parva*) er ret almindelig i rørskovene.

Der er mange rovfugle ved søen. Foruden Rørhøge, Hedehøge og Tårnfalke træffes Lille Tårnfalk (*Falco naumanni*). På Parn-dorfer Heide nord for byen Neusiedel træffer man på varme sommerdage mange jagtende rovfugle: Sort Glente (*Milvus migrans*), Slagfalk (*Falco cherrug*), Stor Skrigeørn (*Aquila clanga*), Kejserørn (*Aquila heliaca*) og flere andre. Ingen af de to ørnearter yngler i Østrig, og det er i regelen unge fugle, som formodentlig kommer fra de store skove i det vestlige Ungarn. Et sted, hvor man kan være temmelig sikker på at se ørne, er ved Andau lige ved den ungarske grænse, hvor jeg så tre kredsende kejserørne. Havørnen skal yngle i det nærliggende Ungarn, og Fiskeørnen fandt dr. AMÜLLER ynglende i Easterhazy Tiergarten (1954, første gang i Østrig siden 1930). Rødfodfalken (*Falco vespertinus*) skal kunne træffes ynglende ved søen her, men er ikke almindelig.

På de store steppestrækninger øst for søen lever to karakteristiske steppefugle, Stortrappen (*Otis tarda*) og Trielen (*Burhinus oedicnemus*). Jeg så trapper ved Andau, hvor der skal være en bestand på ca. 200 fugle. Trielerne er ret almindelige ved steppesøer, hvor der i det hele taget yngler mange vadefugle, ofte i så stort et antal, som vi sjældent finder dem her i landet. Der var mange Storspover, Købbersnepper og Hvidbrystede Præstekraver. Der var mange måger og terner, bl. a. Dværgmåger (*Larus minutus*). Desuden forekommer enkelte steder Hvidvingede Terner (*Chlidonias leucop-terus*), dog ikke ynglende. Vagtelen er en meget almindelig fugl. Dens kalden høres overalt.

På vestsiden af søen træffer man Ellekrager (*Coracias garrulus*), der især yngler i og omkring Easterhazy Tiergarten. Der findes også Hærfugle (*Upupa epops*), og ved nordenden af søen er der i nogle grusgrave ynglende Biædere (*Merops apiaster*), dog ikke i noget stort antal. Foruden Sortspætter og Grønspætter træffes der i skovene Gråspætter (*Picus canus*), Tretåede Spætter (*Picoides tridactylus*) og Hvidryggede Flagspætter (*Dendrocopos leucotos*). Både i Rust og ved Neusiedel fik jeg lejlighed til at se den Syriske Flagspætte (*Dendrocopos syriacus*), en art, der på lignende måde som Tyrkerduen har bredt sig ind over Europa fra sydøst.

Pirolen (*Oriolus oriolus*) er meget almindelig i skovene. Ved Vulkabækkens munding (et sted, der absolut må anbefales at besøge; her træffes også vildsvin) er Pungmejser (*Remiz pendulinus*) og Skægmejser (*Panurus biarmicus*) at se. Enkelte steder træffes Syd-

lig Blåhals (*Luscinia svecica cyaneacula*). På Parndorfer Heide forekommer Markpiber (*Anthus campestris*). Neusiedlersee er den nordligste yngleplads for Tamarisksanger (*Luscinola melanopogon*). Der forekommer Drosselrørsangere (*Acrocephalus arundinaceus*) og Græshoppesangere (*Locustella naevia*) samt Savisangere (*Locustella luscinioides*). Rosenbrystet Tornskade (*Lanius minor*) er almindelig. Hvidhalset Fluesnapper (*Ficedula albicollis*) forekommer, men den er meget mere almindelig i nærheden af Wien.

Som det fremgår af ovenstående, er området ved Neusiedlersee for en dansk ornitolog noget af et eldorado. Interesserede vil blive mødt med hjælpsomhed på den biologiske station i Neusiedel, hvor der også er et lille naturhistorisk museum. Dr. AMÜLLER i Rust prøver for tiden at få en aktion i gang for at forhindre, at søbredden med de mange fugle bliver gjort til badestrand, og påkalder støtte blandt fugleinteresserede i alle lande.

ANDERS HOLM JOENSEN.

ANMELDELSER

FRANK S. STUART: Rauschende Schwingen. Ein Wildentenroman. (260 pp., 12 tavler). – DEUTSCHE BUCH-GEMEINSCHAFT, Berlin & Darmstadt 1955.

Forf. beretter om gode og onde hændelser, en ringmærket Spidsandrik tænkes at have været ude for på vej fra vinterkvarteret til ynglepladsen og tilbage igen. Det er ikke småting, fuglen slipper levende fra, omend med nogle skrammer engang imellem. Man hører om alt fra skovbrand, giftigt fabriksafløb og spildeolie til Losser, jægere og fyrtårn. Alt imens hygger ♂ og ♀ sig sammen det meste af tiden, når de ellers kan få lov for rædsler og genvordigheder, og forf. er så fortrolig med kaniner i sine omgivelser, at han ikke viger tilbage for at anbringe dem i Lappland. De talrige fotografier er ikke dokumentariske, skal heller næppe opfattes som sådanne. De danner en meget broget blanding, lige fra et smukt nærbillede af en tilsyneladende udstoppet Ræv til udmærkede optagelser af landskaber og dyr. ARTHUR CHRISTIANSEN har leveret en del af de sidste.

LØPP.

G. M. HENRY: A Guide to the Birds of Ceylon, illustrated by the author. (40 + 432 pp., 15 dobbelttavler, hovedsagelig i farver, 124 tegninger som tekstfigg., kort). – OXFORD UNIVERSITY PRESS, London 1955. Pris: 42 sh.

En godt udarbejdet og vel ordnet bog om Ceylons fugle. Efter en historisk indledning omtales Ceylons topografi, klima og vegetation; herefter følger et glossarium, navnlig over zoologiske fagudtryk og plantenavne. Siden kommer en systematisk fortegnelse over de omtalte fuglearter og en liste over tavlernes figurer, der dækker et meget stort